

טיב הקהילה

י"ז ע"י קהילת שבת בני ד' אויף אידיש

משימת מרכז רבנות ת"ש
מחזור תולדות התורה והציונות

יציא
בסלולר תשפ"ה
מזמור התורה והציונות

4:00	הדר"ג
5:16	מוצ"ש
5:53	ר"ת

מזמור ש"ק קריאת שמע והפלה

9:17	סוד"ת א'	8:10
9:47	סוד"ת ב'	8:55

לידת משה
ר"ב
שנה ג'

טיב

המערכת

והנה ה' נצב עליו

גייט א מענטש אין וואלד מיט זיין שטעקן אין האנט, און פלוצלונג זעט ער שפאנעדיג קעגן אים א ריווער בער, וועלכער שפאנט מיט זיכערע טריט אין זיין ריכטונג כד אים צו פארקוק. אין זיין ענשאפט טראכט דער מענטש צו זיך וואס ער קען טון כדי צו פארטרייבן דעם בער, ווען צו זיין גרויס וואונדער איז און דער וועלכער רעג געהערט געווארן א שאם, און דער בער איז אראפגעפאלן טויט צו דער ערד. מיט זיין געוואלדיגע תמימות און נארישקייט האט דער מענטש געטראכט, אז דער שטעקן וואס ער האלט אין האנט איז א גאר וואונדערליכע שטעקן און פון זיין שטעקן איז ארויסגעקומען די שאם וואס האט געלעבט דעם בער, אינדערייט וואס אויפן בוים הוינער אים האט זיך באהאלטן א פאנגער מיט א שטיקען אין האנט, און ער איז געווען דער וועלכער האט געשאסן דעם בער און אים געלעבט...

יעקב אבינו גייט אין וועג און ווען ער איז אנגעקומען צום ארט וואו ער האט געדארפט איבערנעכטיגן, האט ער געזען די פאלגנדע פעולה - זיך'ס מאבני הקסום וישם טראשתי, און רש"י איז ערשן 'עשאן כמין מרחב סביב לדאש, שהיה ירא ספני חיות רעות, און אין צוויי פסוקים דערנאך, וואו עס שטייט אין פסוק וזהו ה' נצב עליו, זאגט רש"י 'ניצב עליו - לשמרו, זענען מיר אז כאטש יעקב אבינו האט געזען דאס וואס ער האט געדארפט טון כדי זיך צו היטן פון די חיות האט אים דער אויבערשטער געוויזן אז דער וואס היט אים איז נישט די שטיינע און נישט קיין שום געדערע זאך, נאר דער אויבערשטער כבודו ובעצמו איז 'ניצב עליו לשמרו, און כאטש וואס ער האט געדארפט טון די השתדלות כדי זיך צו באשיצן פון שלעכטע חיות האט אים דער אויבערשטער אויסגעלעבט אז די שמירה איז דאס וואס דער אויבערשטער היט אויף אים.

אין צייטן ווען מענטשן זענען דערציטערט פון די שונאי ישראל, און יעדער איינער זוכט וועגן וויסווא זיך צו באשיצן צוזאמען מיט זיין הויזגעזינד, וועלן מיר געדענקען אז כאטש מיר זענען מחויב אלס די חובת השתדלות צו טון אלעס וואס מעגליך כדי זיך צו אפרוין פון שלעכטע חיות איז דאס אבער נישט דאס וואס היט אויף אונז נאר דער אויבערשטער אליין איז דער וואס היט אויף אונז פון יעדן שלעכטס, און אין אים וועלן מיר לייגן אונזער גאנצע פארזיכערונג און צו אים זענען געוואנדן אונזערע אידן אז ער זאל אונז באשיצן און אונז דארטענען פון אלע שלעכטס וואס קומט אויף דער וועלט, ווייל 'אם ל לא יעקר עידי שווא שקד שומר'. און דער אויבערשטער זאל העלפן און אראפנעמען זיין צאדן פון אונז, און ממש בקרוב זאלן מיר זוכה זיין צו די גאולה שלימה און אלע פעלקער פון די וועלט וועלן וויסן אז דא האללקים. (עפ"י טיב התורה - ויצא)

טיב

הפרשה

די כח פון הכוונה

והיה ורעך כעפר הארץ

אין די וואכענדיגע סדרה לערנען מיר ווי הקב"ה איז מבטיח אים פאר יעקב אבינו אז זייער קינדער וועלן זיך מערן און ווערן אויסגעשפרייט אבער די וועלט. דער לשון פון די ברכה איז 'והיה ורעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו כל כר משפחות האדם ובוער'. עס קען זיך ברוך רמן אז דער חסיד הייבט זיך אן מיט די ווערטער 'כעפר הארץ' מרמז צו זיין אויף די מידה פון יענה אז אין זכות פון די ענה אז מען וועט זיך האלטן קליין 'כעפר הארץ', וועט מען זוכה זיין אז עס וועט שקויים ווערן דער חסיד הפסוק 'פרצת ימה וקדמה' - ווייל דער סוד הגבלה פון א איד איז די שפלות פון דאס אדם ברענגט אראפ די ברכה אויפן וועלט. די ענה איז אייביג א וויכטיגער פונקט ביי א איד. ס'ען וועט עס גייט אים נישט נוט, אבער נאך מער ווען ער איז געבענטשט מיט אלע ברכות אז דעמאלטס האלט ער זיך קליין, איז עס א חשיבות.

די בחינה איז מרומם און דער המשך פון דער פסוק. אין פסוק ווערט אויסגעזעכנט די ווערטער 'משפחות האדם'. אויך דאס איז מרמז אויף שפלות אז אויך נאך דעם וואס די אידן האבן זוכה געווען צו די ברכות - האבן זיי זיך געראלטן בשפלות.

דער רעיון אז שפלות איז דער מקור צו ברכה שטייט ארום אין די גמרא אין מסכת תולין [דף ע"א]. דער רעיון אז גמרא ארום איבער די פסוק לא מרובם מכל לעמים חשק' ה' בעם כי אתם המעט מכל העמים און די גמרא שטומפט אויף די שפלות איז דער מקור צו די ברכה ווי עס איז דארט דער לשון תורה: אמר להם הקדושו ברוך הוא לישאלו חושקני בעם אשכנזי בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממועטין עצמכם לפני, נתתי גדולה לאברהם אמר לפני ואניכ עפר ופיר, למשה ואהרן אמרו ונתנו מה לודו אמר ואניכי תלעת ולא איש. אבל עובדי כוכבים אינן כן, נתתי גדולה לגמורד אמר רבה נבנה לנו עיר, לפירעה מהם ה', לסנהריב אמר מ' בכל אלהו הארצות וכו', לגבויכבר אמר אלהל על במתי עבד לחירם מלך צור אמר מושב אלהים ישבתו בלב ימיכם ע"כ.

פון די פרשה זענען מיר בפרושים אז די גדלות פון כלל ישראל מעסט זיך לויט ווי שטארק זיי זענען זיך געמעט.

עס איז א אויך כלפי שמיא אבער אויך אויף די וועלט. א איד וואס פירט זיך בענוה אין אן אויפגעקוקטער איד און יעדער וויל זיין אין זיין סביבת מען וויל זיין גאנטיקער. אנדערש איז ביי די אומות העולם. ביי זיי שטראלירט מען. א מער שטאלץ, ווי מער מען ריהמט זיך מיט וואס מען קען, מען באווייזט זיך מיט וואס מען האט - אלץ מער חשיבות האט מען ביי די מאסן.

די מידה פון ענה באגלייט אונז אויך ווייטער אין די פרשה. דער פסוק דערציילט אונז אז די אויגן פון לאה איז אייביג געווען פול מיט טרען און א חז"ל זענען מסביר אז דאס איז געווען ווייל די האט

מען קען הערן שפועס'ן און דרוש
פון מורנו ורבונו שליט"א - אין אן עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 לשה"ק: 073-2951320

טיב
הודעות

לר"ת הוועד הרוחני ל' יעקב יעקוביץ | עורך: ש' גולדשטיין

טיב

והשגחה

מעשיות אויף השגחה פרטית

אויף פון ליטע

בלעטלעך אויף אידיש

מען האט גענומען טעלערע מיט עסעייג און זיך געצייט צו דערנאך דאס הארץ און אנשעפן כוחות אויף די ווייטערדיגע סדר היום.

"וועלכע ברכה מאכט מען אויף די בלינטשע?"

די בני תורה האבן אנגעהויבן א זין הדברים איבער די שאלה. מען האט זך געווען וואס איז דער עיקר און וואס איז דער טפל. צי די בלינטשע איז די עיקר, אדער דער אינערליכער טייל. וועלנדיג זיך פון וואס דער אינערווייניגסטער טייל איז געמאכט און וועלכע ברכה מען מאכט דערזוף האט זיך איינער פון די בחורים וואלונדיט און מיט א געלאסענדיקייט האט ער אויסגעלייגט זיין בלינטשע אויפן טעלער און עס אנגעהויבן אויפשניידן.

אינערווייניג האט ער געטראפן א בלינטשע אבער אויך א שטיקל גלאז. עס האט זיך ארויסגעשטעלט שפעטער אז ביים פרינעלען די בלינטשעס האט געפלאצט א לעקטער און שטיקער גלאז האבן זיך אויסגעשפרייט ארום די קאך און אן וואס מען זאל באמערקן האט זיך איין שטיקל גלאז אריינגעכאפט אין די בלינטשעס.

וואלט ווען דער בחור געגעסן פון איד וואלט ער זיכער געקומען לידי סכנה.

יעצט האט ער שוין געוואוסט וועלכע ברכה ער דארף מאכן, אז ער דארף זאגן 'ברוך שעשה לי נס...'

ער האט געדאנקט קב"ה אז ער איז ניצול געווארן פון דעם כסוול, און אז אין זכות פון ארומערן איבער די הלכה פון די ברכה איז ער ניצול געווארן אין א וואונדערליכער וועג.

[דערציילט דורך דער בעל המעשה: י.מ.ק.]

אלע יארן פארנאסן טייכן טרערן אז זי זאל נישט חתונה האבן מיט עשו הרשע. דער סוף איז געווען אז פון איר איז ארויסגעקומען דער רוב פון די שבטי קה. די שפלות פון לאה דערקענט זיך אויך שפעטער אין פסוק ווען זי האט געגעבן די נעמען פאר אירע קינדער. דער בכור האט זי א נאמען געגעבן ראובן, כי ראה ה' בעיני. אויך ווען עס איז איר געבוירן געווארן דער צווייטער קינד שמעון, האט זי ארויסגעגעבן איר שפלות מיטן זאגן כי שמע ה' בעיני. אויך ביים דריטן קינד ווען זי האט געזען אז קב"ה טוט מיט איר חסד האט זי עס נישט תולה געווען אין זיך אליין, נאר אין דעם אז איר מאן וועט איר קענען באגלייטן געבנדיג לוי כי עתה ילדה אישי אלי. די ערשיינונג איז ממשיך אויך שפעטער ביים געבורט פון דער פערטער קינד. זי האט שוין געהאט סעד ווי איר חלק אבער דאך האט זי עס נישט תולה געווען אין איר זכות נאר עס אנגעהאנגען אין חסד ה' און געגעבן א שבת והודיה פאר קב"ה זאגנדיג 'הפעם אודה את ה'. דער געדאנק פון ענה און שפלות איז אייביג געווען א טייל פון דעם כלל ישראל. אין אלע דורות האט עס באגלייט דעם איד, און ווי מער מען האט זיך מוכייע געווען אלץ מער האט מען זוכה געווען צו זען ישועת ה' און אז די שכינה זאל רוען אויף אונז און מקבל זיין שפע מלמעלה.

אלץ מיר זוכה זיין צו קענען גיין אין די וועגן פון אונזערע הייליגע אבות און ממשיך זיין די מידה פון הנבעה אויף ווייטערדיגע דורות, ביז ווען מיר וועלן זוכה זיין צו די גאולה השלימה בקרוב ובמרה.

ספר אהל האיונות שנת תשפ"ד

טיב הקהילה

אויף אידיש

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הצפון ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן | 03-6194114

די סאציאליסטישע וועג צו מיט טיילן סכנה זיין און רובים מיט מעשיות פון הנהגה פרטית זאל שוין צו ר' ששה

מטאלס אין פקס: 15326517922

אינעם הייליגן ספר ייטב לב ווערט ערקלערט ווי פאלגנד: 'נראה לי פרושע, על פי המבאר בחובת הלכות שיער עבודת האלקים (סוף פרק 1) קשטורה וקשבה להשם יתברך על איה טובה, לא יהא קנותו בחודה לבקש על התמדת טובה ולחוסף עליה, עין שם.

'והו' שאמר לאה: 'הפעם, כלומר על הפעם הזאת שנטלתו יותר 'אודה את ה', ואין קנותי לבקש טובה כי אם 'העמוד' - בחשבה - מ'לדת', שלא חשבה כלל ללדת עוה, על כן נתנה הודאה רק על העבר' עכ"ל.

הפעם אודה את ה'

"ותהו עוד ותלד בן, ותאמר הפעם אודה את ה', על כן קראה שמו יהודה, ותעמר מלדת" מט לה

שעמעוודיג האט ער אויסגעשטרעקט זיין האנט צום צדיק און מיט א שטילע שטימע האט ער געזאגט: שלום עליכם!

דער צדיק האט אים געבענטשט מיטן נאגן הארץ, דעפרייענדיג זיין זעל מיט הארציגע ווערטער מיט גרויס ליבשאפט, און גלייך האט דער בחורל געפילט אז זיין נפש ווערט מקושר אינעם נפש פון אט דעם צדיק. שמועסנדיג מיט אים האט דער רבי אים פארגעשלאגן אז ער זאל מיטקומען מיט אים און ער וועט אים אויסלענען דז דרכי התפלה וויאזוי צו דאווענען לויט די אוויונגען פון די הייליגע חכמים און אויך וועט ער לערנען מיט אים תורה און מוסר, הלכה און חסידות און אזוי ווייטער.

דער בחור האט זייער גענוסט מיטגעוויין מיטן צדיק, וויבאלד ער איז זייער געווען געווארן צו זיין זיסע ליכטיקייט און צו זיין אנגענעם תורה. נאר וואס דער? וויבאלד דער טאטען פון דער בחור איז נפטר געווארן ל"ע איז ער געווען דער וואס האט אויסגעהאלטן דער שטוב און מיט די ביסל קאפקיטס וואס ער האט פארדינט דורכן פאשען די שאף האט ער אריימגעברענגט אביסל נעם, זיך צו דערהאלטן ביים לעבן דאסאמען מיט זיין מאמע, די ארימע אלמנה.

האט דער רבי געזען דעם בחורל אז ער זאל אים אריימגעבן צו זיין רהיף וואו ער האט געקניעט מיט די מאמע די אלמנה און האט איר פארגעזאגן זיין וויבאלד דער בחור איז באשעפיקט געווארן מיט זייער א הויכע נשמה דעריבער וואלט געווען זייער געוואונטער און צו טרעפן זיך צו תורה ועבודה וויבאלד ער איז חכם צו דערנערייכן צו הויכע און געוואלדיגע מדידות און דערביי האט דער צדיק איר פארשפארקט, אז ער נעמט זיך אנטער אז ער וועט זיי אויסהאלטן דורכאויס די גאנצע צייט וואס דער בחור וועט זיך אויפהאלטן ביי אים.

די מאמע די צדיקה האט אויסגעהערט די פארשלאג פונעם צדיק, און האט צוגעשטימט. צוואנצן מיט א זון האט זי געמאכט א חשבון וויפיל געלט זיין אדארפן האבן פאר א יאר צייט, און גלייך האט דער הייליגער רבי ארויסגענומען דעם גאנצן סומע און גענולייגט נאך אביסל געלט, כדי זיי זאלן האבן ברייט פרנסה פאר א גאנצע יאר!

דער בחור האט אפגעלאזט זיינע בהמות און מיט א פרייליך אויפגעלייגט הארץ האט ער זיך ארויסגעלאזט און וועט זיין הייליגן רבי'ן, וועלכער האט אים מיטגענומען מיט זיך צו זיין רהיף און האט אים ערצויגן ווי א באביליש קינד. ער האט געבריינגט לערנען מיט אים די הייליגע אותיות פונעם א-ב-ג, דערנאך האט ער זיך גענומען לערנען מיט אים דעם סידור, און האט פארגעגעבט מיט חושש, משגיח און נמרוד און אזוי ווייטער. זיך לעכטיגער אינגל האט אים אויסגעשלינגען מיט דארשט יעדע ווארט וואס ער האט געלערנט, ביז ער איז געווארן איינער פון די גרעסטע און איינער וועלכער האט זיך אויפגעשטימט פונעם הייליגן רבי'ן רבי לייב שרהם ז"ל.

נאך די הלכות פון זיין גרויסן רבי'ן, איז זיין נאמען ארויס לשם להתלהב אויף

ינגער פאסטן האט זיך פלוצלונג גענומען שרייען מיט קולי קולות מיינענדיג אז קיינער הערט נישט זיין שטימע דארט אינעם ריזיגן ארום, און מיט א פלוצלונג האט ער אויסגערופן:

רבונו של עולם איך האב דיר ליב! איך בין א יתום שוין פון געווייזן אן מין טאטען ע"ה האט נישט זוכה געווען מיר אויסצולענען וויאזוי מען דאוונט, און וויאזוי מען לויבט און מען דאנקט צו דיר! - איך ווייס נישט וואס און וויאזוי מען רעדט צו דיר! נאר אז וויל דיר לויבן און דאנקען אויף אלעם גוטס וואס דו טוהסט מיט מיר שטענדיג, אט ברוך השם ויחיא דא פרנסה און אויך גוטע פאשע פאר די שאף. און מיט דיין גרויס גוטס האסטו אונז געגעבן אזא שיינעם זונגע טאג און דו האסט באשאפן און דעם גרויסן וואונדערליכן וואלד, מיט אוועלכע יריגות באדען פון גראם, און אויף דעם אלעם דאנק איך דיר מיטן גאנצן הארץ!

וויאזוי, רבונו של עולם קען איך אויסדרוקן מיין ליבשאפט און פיל דאנק צו דיר? איך ווייס דאך נארנישט! וויאזוי דאוונט מען צו דיר?

איך ווייס און טו! - זיך אראפצוקלייערן אויפן בארג...

אט, רבונו של עולם וועל איך יעצט זיך איבערקלייערן פאר דיר! איך און בעט דיר, אז דו זאלסט אנעמען מיט זיך קלייערונגען, אזוי ווי קרבנות און גוט שמעקנדע אפצוהענען!

און אזוי רעדנדיג האט זיך דער בחורל אוועקגעשטעלט ביים שפיץ פונעם בארג און האט אויסגעשריין די שפיגעלן פון זיין הארץ: רבונו של עולם איך בין זיך מוסרנעשט מיט ליבשאפט פאר דיר! - און ער האט זיך תקיף און פארשפרייט פונעם בארג, זיך דרייענדיג פון אהרן ב"ר פים איינמאל און נאכאמאל, ביז ער איז אנגעקומען אונטן פונעם בארג:

דער צדיק האט טוט פארשטאנען אז דאס איז דער נפש וואס ער זוכט, און ער איז געשטאנען דורכאויס געוואלדיגן עבודה פונעם יונגן פאסטן.

ווען ער בחורל איז אנגעקומען אונטן פונעם בארג, איז סאפנדיג שווער און כאפנדיג זיין אנטעם האט ער זיך געוואונטערט צו זען פאר זיך א הייליגער צדיק מיט א הויכן קעפער און שטראלנדיג געזיכט, וועלכער שטימט צו אים הארציג

